

GENOOTSCHAP FLEVO

Geacht lid van het Genootschap Flevo,

Met deze vijfde Nieuwsbrief van 2026 informeren wij u over een provinciale primeur, herinneren wij u aan de komende Cornelis Lelylezing en schenken wij weer aandacht aan andere wetenswaardigheden.

Provinciale primeur bij Open Monumentendag

Op woensdag 18 februari heeft Arjen Gerritsen, commissaris van de Koning in de provincie Flevoland, op symbolische wijze de gouden Open Monumentendag-sleutel overhandigd gekregen. Vrijdag 11 september 2026 zal namelijk voor het eerst in de geschiedenis de start van de Open Monumenten Dag (OMD) op provinciaal niveau plaatsvinden. Normaal gebeurt dit altijd op stedelijk niveau. Provincie Flevoland heeft de eer om gastprovincie te zijn van de landelijke opening van de VriendenLoterij Open Monumentendag op vrijdag 11 september 2026. Deze officiële publieksopening vormt het startschot voor een weekend vol duizenden opengestelde monumenten en talloze activiteiten. Bijzonder is dat zowel Provincie Flevoland als

Open Monumentendag in 2026 hun 40e verjaardag vieren. Flevoland is daarmee het perfecte decor voor de landelijke opening. Tijdens de openingsavond zal er in elke van de zes gemeenten die Flevoland rijk is een monument worden uitgelicht. Inwoners en bezoekers kunnen vrijdagavond zo een monument dicht bij huis bezoeken, maar ook op tour gaan langs de verschillende gemeenten en monumenten. Voor het gehele programma; kijk op: [Landelijke opening Flevoland - Open Monumentendag](#)

Veldschool scheepsarcheologie

Van 3 tot en met 27 augustus organiseert de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in samenwerking met Museum Batavialand de Veldschool Scheepsarcheologie Flevoland. Studenten in dit opleidingsprogramma doen praktische ervaring op in de scheepsarcheologie. Dit jaar wordt onderzoek gedaan naar een binnenvrachtschip (ZK46) dat rond 1800 is vergaan met een lading turf. Het wrak bevindt zich in de wijk Oosterwold, Almere.

Het programma van de Veldschool Scheepsarcheologie Flevoland is tweeledig; in Museum Batavialand volgen studenten o.a. workshops over de conservering van schepen en scheepsinventarissen, en over het beheer van de maritiem archeologische collectie in het Nationaal Scheepsarcheologisch Depot. Daarnaast werken ze mee aan het archeologisch onderzoek bij de opgraving van binnenvrachtschip ZK26. Ongeveer de helft van alle scheepswrakken in het Zuiderzeegebied zijn vrachtschepen. Zij vertellen een grotendeels ongeschreven geschiedenis over het binnenlandse transport van bulkgoederen over de binnenzee. Turfvaart vormde de voornaamste energievoorziening in de vroegmoderne tijd (1550 tot 1800). Het is een belangrijk onderwerp in onze samenleving, vooral ook nu. Tevens zijn vele vondsten en wrakken van binnenvaartschepen te zien in Museum Batavialand.

Zaterdag 22 augustus van 11.00 – 15.00 uur is er gelegenheid te komen kijken naar de opgraving. Studenten leiden bezoekers rond en vertellen over het scheepswrak. Het is een unieke kans om een opgraving te bezoeken en de verhalen van onderzoekers te horen. Tevens is er een ArcheoMarkt te bezoeken met kramen van de gemeente Almere, provincie Flevoland, Museum Batavialand, de AWN en de RCE. Aanmelden voor een bezoek aan de opgraving is verplicht. Alleen binnen een tijdslot is de opgraving te bezoeken. Het inschrijfformulier vindt u hier: [Open dag Veldschool Scheepsarcheologie Flevoland - 22 augustus 2026](#)

Plek voor particuliere collectie Lely

De renovatie van de barak aan de Oostvaardersdijk 15 in Lelystad-Haven is onlangs afgerond. In het historische gebouw zal een deel van de Lely-collectie van Ed Voigt worden ondergebracht. De officiële opening staat gepland op 23 september, de geboortedag van Cornelis Lely, in aanwezigheid van diens achterkleinzoon Jan Lely.

Voigt verzamelt al jaren van alles en nog wat over Lely, de man die in 1918 met de Zuiderzeewet aan de wieg stond van de Zuiderzeewerken en Flevoland.

De collectie bestaat uit panelen, boeken, documenten en objecten die samen een beeld geven van het leven van Cornelis Lely (1854-1929). De plannen van Lely voor de Zuiderzeewerken vormden de basis voor de aanleg van de Afsluitdijk en de IJsselmeerpolders, het begin van de provincie Flevoland.

Het oorspronkelijke, fysieke materiaal bevindt zich niet bij Het Flevolands Archief. Dat beheert alleen een digitale versie van de collectie. Deze is ook digitaal beschikbaar voor iedereen die meer wil weten over Cornelis Lely.

Dr. Ir. C. Lely / Afbeelding: Het Flevolands Archief

De fysieke objecten zijn dus vanaf september te bekijken in de historische barak (nr. 15) op het Werkeiland Lelystad-Haven.

Deel 1 van de zomerserie Lelydorp-Lelystad is vanaf vandaag on line. Vanochtend op de radio bij Omroep Flevoland en vanavond op TV en nu dus ook al on line te zien met een artikel over Cornelis Lely in Suriname. Bronnen: Ed Voigt, Omroep Flevoland, Flevopost

Lelydorp

Er is nog veel meer nieuws over Cornelis Lely te melden. Zijn grote bekendheid verwierf hij vooral met de Zuiderzeewerken, maar er bestond al een interessante loopbaan van hem in Suriname. Ondermeer als gouverneur van een overzeese kolonie (1902-1905). Hij liet daar de enige openbare spoorweg die Suriname ooit heeft gehad, aanleggen: de Lawaspoorweg, die later de Landsspoorweg genoemd werd. De Lawaspoorlijn moest eigenlijk vanuit de hoofdstad Paramaribo diep de binnenlanden inlopen. De spoorlijn was bedoeld om onder meer goud en andere grondstoffen uit het achterland te vervoeren. In 1903 werd gestart met de aanleg van de spoorbaan en in 1905, vlak voor zijn vertrek, werd het eerste deel van de spoorweg geopend, met een station bij wat nu Lelydorp heet. Uiteindelijk zou deze 173 kilometer lang worden. De spoorlijn was geen lang leven beschoren. In 1936 werd het traject Kabel-Dam buiten bedrijf gesteld. De goudkoorts was afgenomen en dus werd de spoorbaan vooral een markttrein voor dorpen langs de spoorbaan. Uiteindelijk werd het gehele traject in 1987 buiten bedrijf gesteld wegens de hoge onderhoudskosten. Voor wie een mooie samenvatting van dit verhaal wil lezen; klik dan op: [Omroep Flevoland - Nieuws - Van Lelydorp tot Lelystad: het vergeten Surinaamse verhaal van Cornelis Lely](#)

Bronnen: Ed Voigt, Omroep Flevoland

Flevoland, jong en dynamisch. Klaar voor de komende 40 jaar?

Dat is de titel waaronder de Cornelis Lelylezing op 1 oktober a.s. zal plaatsvinden in de Statenzaal van het provinciehuis Flevoland. De Lelylezing 2026 staat evenals de editie 2025 in het teken van het 40-jarig bestaan van de provincie Flevoland.

cornelis lely lezing

Flevoland wordt nog altijd gezien als een jonge provincie. Met nog jonge steden en dorpen, en een relatief jonge

bevolking. De werkelijkheid is echter genuanceerder. Delen van steden en dorpen vertonen slijtage of sluiten niet meer aan op heden-daagse behoeften. Maar wat is er in steden en dorpen dan wél nodig voor een vitale samenleving in 2066? Wat is de rol van de provincie hierin? En wat kunnen gemeenten en waterschap, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties betekenen? In een vorige Nieuwsbrief kondigden wij al de sprekers aan:

Michelle Provoost, directeur International New Town Institute, spreekt de Cornelis Lelylezing uit.

De *Jongerenraad Flevoland* gaat in gesprek met burgemeesters *Hein van der Loo* van Almere en *Bart Jaspers Fajfer* van Urk.

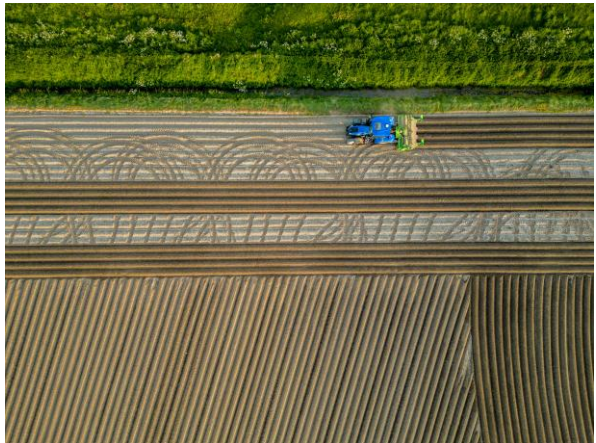
Arjen Gerritsen, Commissaris van de Koning, reflecteert op lezing en gesprek.

Dagvoorzitter is *Jop Fackeldey*, voorzitter Genootschap Flevo.

De inloop met koffie en thee is 1 oktober vanaf 13.30 uur in de hal bij de Statenzaal in het Provinciehuis van Flevoland. U kunt zich nog niet aanmelden voor de lezing. Daartoe krijgt u tijdig een persoonlijke uitnodiging. Maar, noteer alvast de datum!

Thema agrarische ontwikkelingen

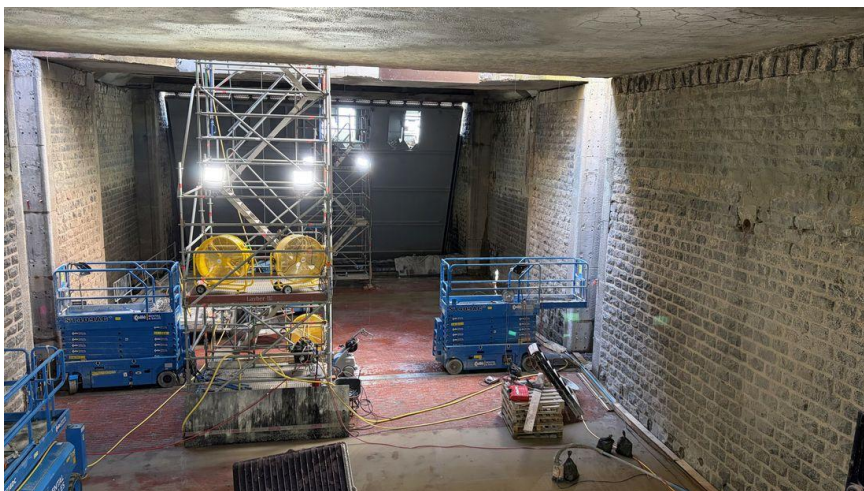
Het bestuur is druk doende met de voorbereidingen van een mini-symposium over de agrarische sector. Exacte thema nog niet bekend; plaats van handeling wel; Aeres Hogeschool in Dronten. Ook de datum is veranderd. Dit wordt -met een slag om de arm- **19 november 2026**.

Renovatie spuikokers Afsluitdijk

Onder Afsluitdijk bevinden zich gigantische ruimtes, waaronder 25 zogeheten spuikokers. De 90 jaar oude spuikokers zijn maar liefst 12 meter breed, zo'n 8 meter diep en 6 meter hoog. Alle kokers hebben twee grote stalen schuiven. Wanneer een koker is drooggelegd, worden de schuiven eruit gehaald en voor onderhoud weggebracht. Als dat klaar is, komen ze terug en worden ze teruggeplaatst. Omdat slechts één spuikoker tegelijk aan de beurt is zal de klus tot circa 2030 voortduren. Hieronder een foto van de werkzaamheden. Normaal staat het water dus tot aan de nok.

Bron: Omrop Fryslân

Rob van der Schans, secretaris Genootschap Flevo